

OBRAZLOŽENJE NAGRADE ZA ŽIVOTNO DJELO HRVATSKOG MUZEJSKOG DRUŠTVA 2023. GODINE RUŽA MARIĆ, DUGOGODIŠNJA RAVNATELJICA MUZEJA GRADA VUKOVARA

Ružica Marić rođena je 1952. godine u Borovu. Nakon završetka gimnazije upisala je studij arheologije na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Poslije studija zaposlila se u Gradskome muzeju Vukovar kao kustos etnografske zbirke te u suradnji s etnologinjom Zdenkom Lechner vodila terenska istraživanja tradicijske kulture. Već slijedeće godine preuzima mjesto kustosa arheološke zbirke.

Godine 1981. u suradnji s Odsjekom za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu inicijator je i organizator prvih istraživanja na arheološkom lokalitetu Vinograd Streim. Godine 1984. jedan je od inicijatora i uz dr. Aleksandra Durmana autor projekta i organizator velikih sustavnih arheoloških istraživanja na svjetski poznatome lokalitetu Vučedol koji je imao za cilj stvoriti uvjete za realizaciju Projekta Arheološkog parka i Muzeja vučedolske kulture. Arheološka istraživanja vođena su svake godine u mjesecu rujnu u periodu od 1984. do 1990. godine.

Tijekom 1991. godine, kada dolazi do agresije na Republiku Hrvatsku, u suradnji s drugim kolegama muzealcima Gradskog muzeja Vukovar radi na zaštiti muzejske građe i njenog deponiranja u prostore Dvorca Eltz, a prema uputama Ministarstva kulture i propisima Haške konvencije. U prvim danima agresije na Vukovar fotografiranjem razorenih objekata stvara dokumentarnu građu o razaranjima spomenika kulture u Vukovaru i o tome izvještava domaću stručnu javnost: Hrvatski restauratorski zavod te Muzejski dokumentacijski centar. U progonstvo, sredinom rujna nastavlja djelovanje u Muzejskom dokumentacijskom centru u Zagrebu na prikupljanju dokumentacije o baštini Vukovara i ratnim razaranjima. Sudjeluje u radu niza komisija koje su se bavile temama zaštite kulturne baštine u oružanim sukobima u organizaciji Ministarstva kulture, Muzejskog dokumentacijskog centra i stručnih komisija UNESCO-a. U suradnji sa Poglavarstvom grada Vukovara i Ministarstvom graditeljstva, kao član Komisije za pripremu povratka i obnovu Vukovara radi na stvaranju strateškog dokumenta kao polazišta za projekte povratka i obnove Vukovara.

Nastavlja djelovanje kao ravnateljica Gradskog muzeja Vukovar u progonstvu koji je bio smješten u Muzeju Mimara u Zagrebu prema odluci Bože Biškupića, tadašnjeg direktora Republičkog fonda za kulturu. Nastavlja djelovanje na promidžbi vrijednosti kulturne baštine Vukovara i sudjeluje u izvješćima za međunarodne komisije o razmjerima ratnih šteta. Preuzima vođenje novonastale zbirke donacija hrvatskih likovnih umjetnika ustanova i pojedinaca pod nazivom Muzej Vukovara u progonstvu koju je inicirao i oformio Božo Biškupić. U vremenu od 1994. do 1997. godine organizira izlaganje ove zbirke u svim velikim muzejima i galerijama od Dubrovnika preko Makarske, Splita, Šibenika, Sinja, Zadra, Rijeke, Pule, Varaždina, Đakova, Osijeka i Vinkovaca gdje uz organizirane Dane Vukovara u suradnji s klubovima Vukovaraca, kulturnim institucijama toga mjesta održava niz predavanja i prezentacija o povijesti grada, ratnim razaranjima i vrijednostima kulturne baštine Vukovara.

Osmislila je i ostvarila ciklus izložbi pod nazivom *Povratak – Baština i obnova* kojima je u suradnji s Hrvatskim restauratorskim zavodom u Zagrebu, Arheološkim muzejom u Zagrebu, Galerijom Klovićevi dvori, Etnografskim muzejom u Zagrebu i Posudionicom i radionicom narodnih nošnji prezentirala crkvenu, arheološku, etnografsku i povijesnu baštinu Vukovara. Svaka od ovih izložbi ima svoj katalog u čijoj realizaciji je sudjelovala svojim priložima.

Za vrijeme mirne reintegracije, kao ravnateljica Gradskog muzeja Vukovar u suradnji s Ministarstvom kulture, sudjeluje u aktivnostima za povratak Gradskog muzeja Vukovar na domicilnu adresu u Dvorac Eltz. Kao član stožera za obnovu kulturne baštine grada Vukovara, prvi puta ulazi u razoreni Vukovar 18. prosinca 1996. godine te od sredine 1997. godine, kada započinje proces mirne reintegracije Hrvatskog Podunavlja, nastavlja intenzivno djelovanje na uspostavljanju rada Gradskog muzeja Vukovar u razorenom Dvorcu Eltz. Nakon primarne obnove Muzej je otvorio svoja vrata

posjetiteljima 27. svibnja 1998. godine. Sudjelovala je kao član stručne skupine Ministarstva kulture za povrat muzejskih zbirki otuđenih u vrijeme Domovinskog rata. Povratak zbirki uslijedio je u prosincu 2001. godine. Od tog događaja vodila je s kolegama proces restauracije muzejske građe u pripremama za stalni postav muzeja.

U najvećem muzeološkom projektu Vlade Republike Hrvatske i Razvojne banke Vijeća Europe, kojega pod nazivom Obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok – Vukovar – Vučedol provodi Ministarstvo kulture, vodila je i koordinirala sve organizacijske postupke tehničke, muzeološke i financijske naravi kako bi se prema muzeološkoj koncepciji koje je autor i nositelj s kolegama kustosima Gradskog muzeja realizirala obnovu Gradskog muzeja Vukovar u Dvorcu Eltz. Autor je, s dr. sc. Aleksandrom Durmanom i muzeološke koncepcije Arheološko-turističkog parka Vučedol.

Autor je muzeološke koncepcije Stalnog postava Gradskog muzeja Vukovar kojeg je realizirala u zajedničkim aktivnostima kustosa Gradskog muzeja i suradnicima iz drugih muzeja. Prva faza stalnog postava sa uređenim svečanim dvoranama dvorca Eltz otvorena je pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture 2013. godine. Stalni postav gradskog muzeja u cjelini sa prikazom prošlosti vukovarskog kraja i Vukovara od prapovijesti do danas otvoren je 23. siječnja 2014. godine. Na tri kata Velikog dvora na površini od 3500 m² izloženo je 2000 restauriranih predmeta.

Ružica Marić je uz kolegu Zorana Leskovca autorica muzeološke koncepcije Franjevačkog muzeja Vukovar. Autorica je, uz stručni tim, muzeološke koncepcije stalnog postava Vukovarskog vodotornja – simbola hrvatskog zajedništva. Trenutno radi na projektu muzeološke prezentacije perivoja Dvorca Eltz sa šetnicom i parkom skulptura, koji bi ujedno bio i završna faza revitalizacije kompleksa dvorca Eltz.

Vlada Republike Hrvatske imenovala je Ružicu Marić u Stožer za obnovu spomenika kulture Grada Vukovara, Zajednicu zemalja podunavskih regija, Ministarstvo turizma kao člana Savjeta za kulturni turizam Hrvatske turističke zajednice. Bila je član Kulturnog vijeća Vukovarsko-srijemske županije, član Upravnog vijeća Muzeja grada Zagreba. Članica je Savjeta za obnovu i razvoj Grada Vukovara te članica Savjeta za europske integracije Vukovarsko-srijemske županije. Članica je Odbora Festivala glumca, gdje je od 2014. dopredsjednica imenovana od strane Vukovarsko-srijemske županije. Članica je Vukovarskog festivala lutkara, Vukovar film festivala te je inicijator velikog broja aktivnosti koje se odnose na rad s predškolskim i školskim ustanovama, udrugama i ustanovama u kulturi grada Vukovara.

Rješenjem Ministarstva kulture u dva četverogodišnja mandata imenovana je za predsjednicu Hrvatskog muzejskog vijeća koje koordinira rad svih muzeja i galerija u Hrvatskoj.

Tijekom svih godina djelovanja u Muzeju dala je na stotine intervjua medijima u kojima je promovirala vrijednosti kulturne baštine Vukovara. Snimila je na stotine televizijskih intervjua te sudjelovala u specijaliziranim emisijama za kulturu, dok je urednik Ante Marić snimio polusatni dokumentarni film o njenom životu pod nazivom *Ruža Vukovarska*.

Kao rezultat intenzivnog rada na prezentiranju kulturne baštine i suvremenog trenutka hrvatske kulturne scene, pod vodstvom ravnateljice Ružice Marić, Gradski muzej Vukovar osvojio je niz nagrada: EMYA SILLETTO 2016. koju dodjeljuje Europski muzejski forum, The Best in Heritage 2017. te Povelje Republike Hrvatske 2017. godine za poseban doprinos u očuvanju i prezentiranju kulturne baštine Vukovara, posebno u uvjetima rata i razaranja i poslijeratnoj obnovi.

Ukazom predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana Ružica Marić odlikovana je 1996. godine Redom Danice Hrvatske s likom Marka Marulića; godine 1998. Redom hrvatskog pletera za promicanje kulturne baštine u zemlji i inozemstvu; Ukazom Predsjednika Republike Hrvatske 1999. godine Spomen medaljom Vukovar za djelatno doprinos mirnoj reintegraciji hrvatskog Podunavlja; godine 2003. dobitnica je Medalje Grada Vukovara, a 2009. godine Medalje Vukovarsko-srijemske

županije. Grad Vukovar dodijelio je Ružici Marić Nagradu za životno djelo na Svečanoj sjednici u povodu Dana grada Vukovara 2020. godine.